



MOTION

Till Regionfullmäktige i Östergötland

Investera i ambulanshelikopter för en mer jämlik vård

Ambulanshelikoptrar spelar en avgörande roll för flera tidskritiska skade- och sjukdomstillstånd. Det gäller till exempel för trauma, skallskador, stroke, hjärtinfarkt, blodförgiftning, brännskador, sjuka barn, samt gravida och nyförlösta med tillstötande komplikationer. Med läkarbemannade ambulanshelikopter kan patienten snabbt få diagnos och under pågående behandling transporteras till rätt vårdnivå.

Ambulanshelikoptrar används för primärtransporter och sekundärtransporter.

Vid primärtransporter tillför ambulanshelikoptern följande:

- snabb transport av hög kompetens ut till patienten
- kvalificerad bedömning och behandling på skadeplats och under transport
- snabb transport av patienten till rätt vårdnivå

Sydöstra sjukvårdsregionen - som innefattar Östergötland, Kalmar län och Jönköpings län – har idag ingen egen ambulanshelikopter. Istället sker upphandling av sekundärtransporter, dvs. planerad transport från ett sjukhus till ett annat, på en spotmarknad för ett antal miljoner kronor varje år. Då en helikopter behöver rekvireras sker det en förfrågan i landet om det finns någon helikopter tillgänglig. Det är inte alltid som en helikopter kan rekvireras då de kan vara upptagna på annat håll eller annan prioritering kan göras i det tillfrågade landstinget/regionen. Region Östergötland har förvisso sedan 1 februari 2017 ett samverkansavtal med Uppsala Akademiska sjukhus och kan beställa deras helikopter vid behov. Men även här är det inte alltid som den finns tillgänglig när vi har ett behov och transportsträckan hit är lång. En egen ambulanshelikopter stationerad i sydöstra sjukvårdsregionen är en effektivare och bättre lösning.

En helikopter kan vara i luften inom 5 min och marschfarten är ca 240-280 km/h. Den kan vara på skadeplats 10 mil bort inom 20-25 min. Är läkare ombord kan avancerade medicinska åtgärder sättas in direkt, vid t.ex. trauma, stroke, akut hjärtinfarkt m.m. vilket naturligtvis kan vara livsavgörande. Är patienten svårt skadad kan den behöva flygas direkt till specialistsjukhus vilket sparar tid och även det kan vara livsavgörande.

En helikopter tar sig fram i terräng och kan landa på mycket otillgängliga platser som vägambulanser kan ha svårt att nå. Vid trafikolyckor på en 2:1 väg är det vanligt med trafikstockning vilket orsakar långa köer och gör det svårt för vägambulans att komma fram till olycksplatsen. En helikopter kan landa intill olyckan och med läkare ombord sätta in livsavgörande åtgärder direkt.



Undersökningar visar att läkarbemannad ambulanshelikopter är mer livräddande i förhållande till om man använt vanlig vägambulans. Avgörande faktorer är kompetens och tid. Flera internationella studier och Sveriges kommuner och landstings, SKL, oberoende utredning "Vård på vingar" visar att ambulanshelikopter är kostnadseffektiva. Den samhällsekonomiska nyttan ligger både i att fler människor överlever, men också i att handikapp minskas, rehabiliteringstider kortas och fler personer kan återgå till produktivt arbete.

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans ansvarar för att driva ambulanshelikopter verksamhet åt medlemmarna och bildades ursprungligen av Landstinget i Värmland och Landstinget Dalarna 2014. Från 2015 är även Västra Götalandsregionen ansluten till kommunalförbundet och sedan 2016 är Region Uppsala medlem. Ett första steg mot en ambulanshelikopter i sydöstra sjukvårdsregionen, är att ta ett initiativ för att våra tre län blir medlemmar i Svensk Luftambulans.

Region Östergötlands egen utredning om ambulanshelikopter, som togs fram under 2015, ställer sig positiv till att, tillsammans med övriga län i sjukvårdsregionen, ansluta sig till kommunalförbundet Svensk Luftambulans. Vi tycker därför det är dags att landa i helikopterfrågan och säkerställa en snabb, jämlik och säker vård för våra medborgare.

Med hänvisning till ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta:

- a t t uppdra till Regionstyrelsen att i samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen ta initiativ för att Sydöstra sjukvårdsregionen ansluter sig till kommunalförbundet Svensk Luftambulans (SLA), samt

- a t t uppdra till Regionstyrelsen att säkerställa resurstilldelning för Region Östergötlands andel av Sydöstra sjukvårdsregionens finansiering av medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans (SLA) och ambulanshelikopter stationerad i sjukvårdsregionen.

Linköping den 24 april 2017

		
Per Larsson	Stefan Redéen	Anders Eksmo
		
Lena Käcker Johansson	Torgil Slatte	Nils-Ingvar Graan